

Verslag **Werkconferentie Omgaan met (on)veiligheid in migrantengezinnen**

3 april 2025, in wijkcentrum Villa Nova Nijmegen

30 deelnemers van o.m. Veilig Thuis, Netwerk Cultuursensitief werken, Buurtteams, Bindkracht10, VO/MBO, NEO Huisartsenzorg, Yoin/Entrea/Lindhout, Prolis, R75 Sterker.

Welkom door Mariet Meurs, voorzitter Netwerk Cultuursensitief werken

De voorzitter heet ieder welkom, zegt dat het Netwerk deze conferentie met medewerking van Veilig Thuis organiseert, geeft het doel aan en licht het programma toe. We starten met een algemene inleiding van Veilig Thuis, waarna gelegenheid tot vragen stellen, korte pauze met hapjes en na de pauze uiteen in subgroepen om cultuursensitieve aandachtspunten te bespreken en verbeterpunten in de samenwerking. Doel is het optimaal benutten van elkaars expertise. Fatma Ali, lid van de kerngroep van het Netwerk CW, zal de middag verder leiden.

Inleiding door Marie-Christine van Dongen, beleidsadviseur Veilig Thuis Gld Zd.

Marie-Christine informeert met behulp van een PP presentatie (zie bijlage) over taken en diensten van Veilig Thuis, samenwerking met ketenpartners, over vormen en omvang van huiselijk geweld en licht het werkproces toe aan de hand van een schema met de onderscheiden diensten. Hierbij valt op dat emotionele verwaarlozing de meest voorkomende vorm is van kindermishandeling. Daarna beantwoordt zij vragen uit de zaal, over o.m. Wat doet VT bij huisbezoek als er niet wordt open gedaan?: Via politie toegang krijgen; Doet VT ook aan preventie van huiselijk geweld?: Nee.

Vervolgprogramma door Fatma Ali, lid kerngroep Netwerk Cultuursensitief werken

De deelnemers gaan uiteen in 3 subgroepen: Elk van de groepen buigt zich over een van de 3 hoofdaspecten van het werkproces van Veilig Thuis: 1. Melding en Advies; 2. Onderzoek en 3. Overdracht. In samenspraak met elkaar wisselt men praktijk ervaringen uit, bespreekt cultuursensitieve aandachtspunten en verbeterpunten voor de samenwerking. Hieronder een korte weergave van de resultaten die plenair zijn gepresenteerd.

Melding en advies (subgroep 1)

Cultuursensitieve (en andere) aandachtspunten

- › VT geeft normaal gesproken vooraf aan op huisbezoek te komen. Soms wordt na intern overleg besloten om op huisbezoek te gaan, zonder dit vooraf te melden.
- › Het komt wel eens voor dat er een melding bij VT binnenkomt gebaseerd op een misinterpretatie. Het is altijd beter om een melding te doen, ook bij twijfel
- › Bij complexe echtscheidingen is het niet meteen duidelijk welke ouder over een gebeurtenis de waarheid vertelt.
- › Vanuit het onderwijs heeft men voornamelijk in fase van advies, melding en onderzoek met VT te maken. De meldingen kunnen betrekking hebben op zowel onveiligheid als verwaarlozing, want school ziet structureel schoolverzuim als verwaarlozing.

- › Het komt voor dat jongeren ten onrechte een melding doen van thuis geslagen worden, omdat ze iets van hun ouders niet gedaan krijgen. Probeer dan met cultuursensitief doorvragen er achter te komen of dit speelt. Stel contextuele vragen: Wie weten hiervan? Wanneer voel je je onveilig? Is het allang zo? Is er iets veranderd? Geldt dit ook voor anderen in het gezin? Gebruik bij nader onderzoek ook de informele vertrouwde kanalen (bij voorbeeld iemand van Vluchtelingenwerk of iemand in de migrantengemeenschap).
- › We hebben in de regio Nijmegen de *Jeugdbeschermingstafel*: Dit is een overleg op verzoek van VT, Buurtteams of gecertificeerde instellingen, wanneer er zorgen zijn over de veiligheid van een kind/jeugdige. VT en andere betrokken lokale partijen nemen er aan deel. Hier wordt ook input gevraagd van bij vb. de jongeren (12+) en ouders. Men bespreekt hier samen de zorgen en wat er nodig is om de zorgen weg te nemen. Cultuursensitieve tip: Start bij de ouders en niet bij de jongere, ook niet als deze al wat ouder is. Dit biedt veiligheid en je erkent ouders in hun gezag. (Uitzondering is eengerelateerd geweld).
- › *Proeftuin Samen verder* is ontwikkeld. Dit is een team bestaande uit leden van alle organisaties in de veiligheidsketen, die intensief samenwerken in het team. Dit team is nu operationeel in Dukenburg en er komt een uitbreiding naar o.m. Hatert. Hierbij worden **alle** problemen en hulpvragen van het gezin waarbij onveiligheid speelt in hun samenhang bekeken, met als doel dat gezinnen en huishoudens in veiligheid (blijven) leven.

Verbeterpunten in de samenwerking

- ❖ Het is voor de melders vanuit het voortgezet onderwijs essentieel dat het verslag van de melding niet volledig aan de ouders wordt doorgegeven. Als dit wel gebeurt, schaadt dit voor deze melders het vertrouwen tussen bij vb. de onderwijzer en de leerling. Ondanks dat dit in sommige situaties lastig is, is VT volgens de wet wel verplicht om de ouders te informeren over de inhoud van de melding.
- ❖ Wanneer een melding bij VT gedaan wordt, graag een aantal zaken benoemen, zoals of er sprake is van werkvoorraad (wachtljst) bij VT en/of het piekmoment is.
- ❖ Veilig Thuis doet op diverse momenten een beroep op de expertise van het Netwerk Cultuursensitief Werken, bij melding en/of onderzoek. Dit is casus afhankelijk. Het Netwerk Cultuursensitief werken pleit ervoor dat zij vaker in een vroeg stadium wordt betrokken, om misverstanden of weerstand bij betrokkenen te voorkomen.

Onderzoek (subgroep 2)

Cultuursensitieve aandachtspunten tijdens de onderzoeksfase:

- › Verdiep je in de culturele achtergrond van de cliënt/het cliëntsysteem.
- › Doe eerder een beroep op de cultuursensitieve expertise: Neem op huisbezoek een intercultureel consulent van BK10 mee (bij relatief minder complexe cases) of (bij relatief complexe casus) een expert van het Netwerk Cultuursensitief werken, die de cultuur van de cliënt kent en ook diens taal spreekt.
- › Communiceer cultuursensitief: maak eerst een praatje, kom niet meteen ter zake, toon oprechte belangstelling, laat merken dat je enige kennis hebt van de cultuur of toon hierin interesse; bevestig en bekrachtig de ander bewust expliciet, en spreek geen oordeel uit, wek vertrouwen.
- › Neem bepaalde – in Westerse oren zorgwekkend klinkende uitspraken- niet letterlijk, ze zijn vaak meer symbolisch bedoeld. Voorbeelden: "Ik maak je mond kapot" / "Ik maak je af" / "Ik maak je dood".
- › Sluit aan bij het referentiekader van de cliënt (met name bij diens beeld van hulpverlening, politie e.d. in land van herkomst en bij diens beeld van de hulpverlening in Nederland.)

Verbetering van de samenwerking

- ❖ Een deelnemer van BK10 en een deelnemer van NEO Huisartsenzorg uiten hun frustratie over de ervaring dat je na een melding bij Veilig thuis, niets meer hoort over het beloop van de casus of men beroept zich op zwijgplicht en volstaat met: 'Het is in goede handen'. Bij de plenaire presentatie meldt Veilig Thuis dat dit verleden tijd is: **voortaan is in het protocol opgenomen dat de melder tussentijds op de hoogte gesteld wordt van de uitkomst van de veiligheidsbeoordeling en aan het eind van het traject van VT.**
- ❖ Benut de cultuursensitieve expertise van Netwerk CW en BK10, eerder in het traject en vooral ook tijdens huisbezoek.
- ❖ Het beleid van Buurtteams J & G dat de hulpvrager in alle gevallen zichzelf moet melden, werkt onnodig en soms onacceptabel drempelverhogend. Deelnemers pleiten ervoor dat hierop uitzonderingen worden gemaakt. Bij vb wanneer een (niet digitaal vaardige) moeder eindelijk zover is dat zij tijdens consult bij de POH-ggz zegt dat ze hulp wil van het Buurtteam, zij tijdens het consult ook digitaal aangemeld kan worden door de POH-ggz.

Overdracht (subgroep 3)

- › Niet alle meldingen leiden tot een onderzoek. Bij onderzoek worden diverse partijen benaderd voor informatie, mogelijke signalen en hun beeld van het gezin. Dit gegeven was/is niet bij alle organisaties bekend.
- › De meldcode wordt door de professionals gebruikt voor het benaderen van VT, maar het vervolg traject is niet bij iedereen bekend.
- › Organisaties als Yoin/ Entrea/ Lindenhout investeren preventief in cultuursensitieve psycho-educatie, zeker op het moment dat VT in beeld is.
- › Je kunt als professional in een gezin op een later moment vragenstellen over iets wat eerder opgevallen/gesignaleerd is. Denk hierbij aan "schreeuwende" ouders. Vraag je (cultuursensitief) af: Gaat het hierbij om schreeuwen en is dit verbale agressie, of gaat het om de gewoonte om luid te praten?
- › De vraag is of bij signaleren belangrijke dingen gemist worden, omdat ze niet gesignaleerd zijn. Zo komt seksueel misbruik vaker voor, maar wordt niet altijd gemeld.
- › Hulp kan leiden tot afschaling van de casus, dan kan het dossier (van BT's of BK10) na een halfjaar gesloten worden. Mochten er dan later toch weer signalen van onveiligheid komen, dan kan VT snel schakelen, omdat het dossier nog in het systeem zit van VT
- › Het onderzoek kan leiden tot overdracht (& monitoring) aan het Buurtteam (of een andere hulpverlenende organisatie). Een aandachtspunt hierbij is de aansluiting van de hulpverlening. Hoe snel wordt zo'n casus na overdracht opgepakt, of komt het gezin op een wachtlijst?

Verbeterpunten in de samenwerking

- ❖ Samenwerken met COA en Vluchtelingenwerk in psycho-educatie preventief in te zetten.
- ❖ Het komt voor dat VT na onderzoek de casus wil overdragen en dan Netwerk Cultuursensitief werken vraagt advies te geven over een passende hulpverlener voor het gezin. Meestal brengt het Netwerk snel advies uit over passende hulp die ook direct beschikbaar is. Vervolgens meldt VT dit bij het Buurtteam en dan duurt het soms nog erg lang voordat de hulp ingezet wordt of neemt BT het advies niet over.

Netwerk Cultuursensitief werken en Veilig Thuis kijken terug op een zinvolle conferentie.

Dank aan alle deelnemers voor hun waardevolle inbreng en actieve deelname!